

Tammisaaren saariston kansallispuiston kävijätutkimus 2021

– suosittu purjehduskohde

Kirsi Nikkola

Asianro MH 2025/2022
ISBN 978-952-377-048-5 (pdf)

METSÄHALLITUS

Sisällysluettelo 1/2

Tammisaaren saariston kansallispuisto	5-6
Kävijätutkimuksen aineistonkeruu	7
Aineistonkeruupaikat	8
Kävijätutkimukseen osallistuneet	9
Kävijöiden lähtöalueet	10
Tullaan pienissä ryhmissä	11
Tullaan maisemien ja luontokokemusten vuoksi	12
Aktiviteetit ja luontoharrastukset	13
Suosituimmat vierailukohteet	14
Liikkuminen kansallispuistossa	15
Alueelle tullaan toistuvasti	16
Suurin osa yöpyy veneessä kansallispuistossa	17
Lähialueella yövytään pääosin veneessä	18

Sisällysluettelo 2/2

Kävijöiden rahankäyttö	19
Rahaa käytetään huoltamalla, kaupassa ja ravintolassa	20
Paikallistaloudelliset vaikutukset	21
Käynnin hyvinvointivaikutukset	22
Palvelujen laatu oli melko hyvä	23
Kävijöiden odotukset täyttyivät hyvin	24
Vastaajien kokemat häiriötekijät	25
Ideoita alueen kehittämiseen	26-28
Ruusut	29
Risut	30-31
Vertailua aiempaan tutkimukseen	32
Tärkeimmät muutokset aiempaan verrattuna	33
Tammisaaren saariston kansallispuiston tulevaisuuden haasteet	34-35

Tammisaaren saariston kansallispuisto 1/2

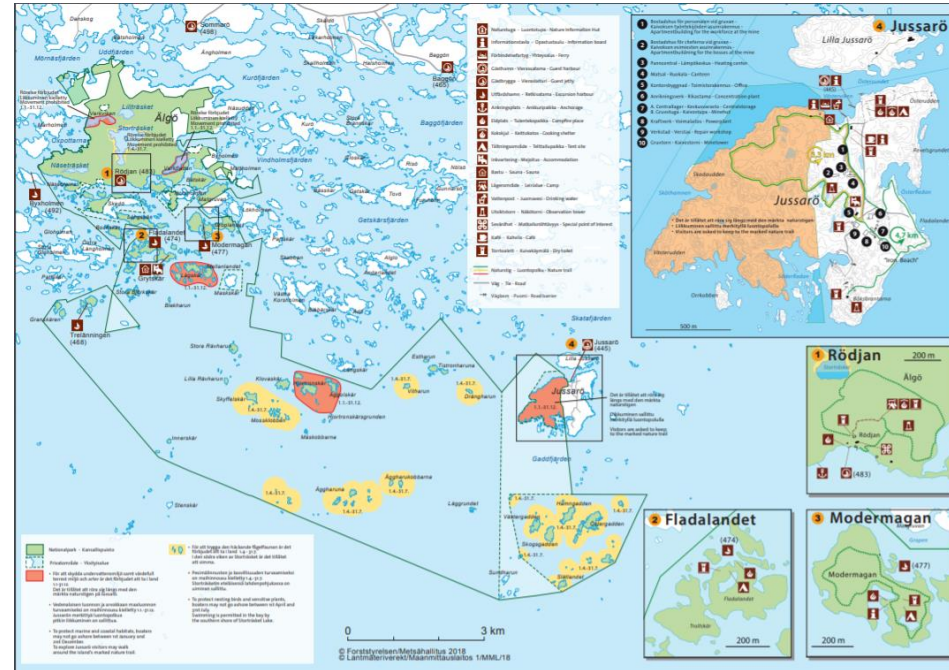
- "Suojaisessa saaristossa nautit leppoisista kesäpäivistä, joihin merikotka tuo villin luonnon tunnelmaa. Voit rantautua veneellä tai kajakilla lukemattomiin luonnonsatamiin tai Jussarön ja Rödjanin palvelujen ääreen. Nauti maisemista sisäsaaristosta ulkomerelle." (Luontoon.fi)
- "Jussarön kaivossaari on ainutlaatuinen yhdistelmä Suomenlahden kalastuksen, merenkulun, puolustuksen ja kaivostoiminnan historiaa ja siksi se on suojeltu valtakunnallisesti merkittävänä rakennettuna kulttuuriympäristönä." (Luontoon.fi)
- Perustettiin 1989
- Pinta-ala noin 55 km², josta noin 85 % on vettä.
- Kansallispuisto sijaitsee Tammisaaren edustalla.
- Metsähallituksen Luontopalvelut vastaa alueen retkeilyreittien ja rakenteiden huollosta.

Haahkat ovat kansallispuiston tunnus. Kuva: Jari Kostet.

Tammisaaren saariston kansallispuisto 2/2

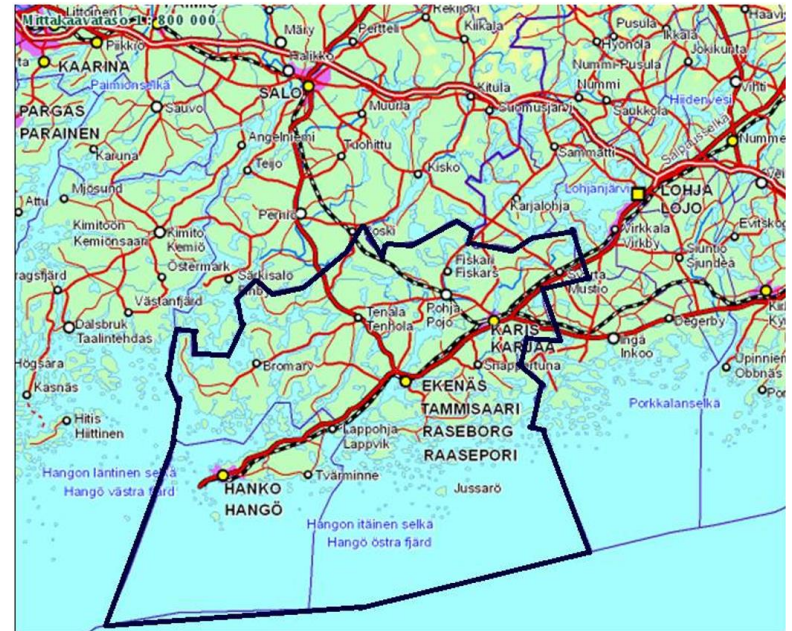
- "Tammisaaren saaristoparatiisin luonnosta ja maisemista voi nauttia esimerkiksi veneillen, meloen, sukeltaen tai luontopolun varrella. Veneellä ja kajakilla pääset lukemattomiin luonnonsatamiin sekä Jussarön ja Rödjanin palvelujen ääreen. Osassa aluetta liikkuminen on rajoitettua tietynä vuodenaikana. Tarkistathan asian ennen retkelle lähtöä." (Luontoon.fi)
- Jussarön saarella on vierasvenesatama, rantasauna, kahvila-ravintola sekä venekyyditykset mantereelta saaristoon. Älgön saarella on Rödjanin kalastajatila ja luontotupa.
- Älgön, Modernmaganin ja Jussarön saarilla on merkittyjä polkuja. Reitit ovat merkittyjä ja viitoitettuja. Kosteiden kohtien yli johtavat pitkospuut.
- Vuoden 2021 käyntimäärä oli 59 400 käyntiä.

Kävijätutkimuksen aineistonkeruu

- Tutkimusaineisto kerättiin paperisella ja sähköisellä kyselylomakkeella kesäkuun ja lokakuun 2021 välisenä aikana.
- Aineisto kerättiin kävijöitä haastatteleamalla sekä postilaatikkokyselynä keruupisteissä.
- Kyselylomakkeessa oli 18 Metsähallituksen osin moniosaista vakiokysymystä. Kyselylomakkeesta poistettiin kysymyksiä uuden standardin mukaisesti.
- Vastaajien apuna oli Tammisaaren saariston kansallispuiston ja kansallispuiston lähialueen eli Hangon ja Raaseporin kartta.

Aineistonkeruupaikat

Taulukko: Aineistonkeruupisteet, keräystavoite ja kerätyt vastaukset.

Aineistonkeruupiste	Kerätyt kpl	Kerätyt %	Tavoite kpl	Tavoite %
Jussarö	206	51,5	170	56
Rödjan	108	27,0	80	30
Modermagan	42	10,5	20	7
Fladalandet	37	9,0	20	7
Muut saaret	7	2,0	0	0
Yhteensä	400	100	300	100

Aineistonkeruupisteitä oli viisi:

- Haastatteluja tehtiin yhteensä neljässä kohteessa: Jussarö, Rödjan, Modermagan ja muut saaret kuten Trelänningen. Rödjanissa oli postilaatikko- sekä haastattelukeräys. Modermaganilla ja Fladalandetilla oli vain postilaatikkokeräys.
- Keräyspäivien lukumäärät ajalla 19.6.–13.8.2021 olivat: kesäkuu 7, heinäkuu 14, elokuu 4.
- Postilaatikkokeräys saarilla jatkui 24.10.2021 asti, koska postilaatikkoja ei päästy hakemaan aiemmin pois. Vastausmäärätavoite ylittyi reilusti joka kohteessa. Jussarössä ja Rödjanilla viikonloput jäivät aliedustetuiksi. Muilta saarilta saatiin vähän vastauksia, koska niihin ei ollut säännöllistä reittiliikennettä ja toteutuneille keruupäiville sattui tuulinen sää.

Kävijätutkimukseen osallistuneet

- Kyselyyn saatiin vastauksia yhteensä 400 kappaletta, keruutavoite oli 300 vastausta.
- Kävijätutkimukseen vastanneista 52 % oli naisia, 47 % miehiä ja yksi prosentti muita.
- Vastaajien keski-ikä oli 48 vuotta.
- Suurin kävijäryhmä oli 35–44-vuotiaat (27 %). Seuraavaksi suurimmat kävijäryhmät olivat 45–54-vuotiaat (24 %) ja 55–64-vuotiaat (21 %).
- Kävijätutkimukseen saivat osallistua 15 vuotta täyttäneet ja sitä vanhemmat kansallispuistossa vierailleet kävijät.

Melojat Jussarön edustalla. Kuva: Kirsi Nikkola

Kävijöiden lähtöalueet

- Vastaajista kotimaisia matkailijoita oli 87 %.
- Lähes 53 % oli lähtöisin pääkaupunkiseudulta. Kauimpaa oli tultu Inarista ja Rovaniemeltä.
- Paikallisia kävijöitä eli Hangon ja Raaseporin asukkaita oli vastaajista 10 %.
- Ulkomaisia matkailijoita oli kolme prosenttia (n = 10). Koronapandemian aiheuttamien matkustusrajoitusten vuoksi ulkomaisia matkailijoita oli vuonna 2021 vähän koko Suomessa.

Tullaan pienissä ryhmissä

- Tammisaaren saariston kansallispuiston vierailijoista 80 % saapui 2–5 hengen seurueessa. Isoja yli kuuden hengen seurueita oli 14 %.
- Yksin alueella retkeili kuusi prosenttia vastaajista.
- Liikuntaesteisiä retkeilijöitä oli yksi vastausten joukossa.
- 41 % vastaajista kertoi Tammisaaren saariston kansallispuiston olevan matkan ainoa tai tärkein kohde.
- 46 % vastaajista kertoi Tammisaaren saariston kansallispuiston olevan yksi matkan suunnitelluista kohteista.

Tullaan maisemien ja luontokokemusten vuoksi

- Kävijätutkimukseen osallistuneet kertoivat Tammisaaren saariston kansallispuistossa käynnin tärkeimmiksi motiiveiksi maisemat ja luonnon kokemisen.
- Seuraavaksi tärkeimpiä motiiveja vastaajien mukaan olivat rentoutuminen, poissaolo melusta ja saasteista, yhdessäolo oman seurueen kanssa ja henkinen hyvinvointi.
- Heikoimpia motiiveja vierailulle olivat tutustuminen uusiin ihmisiin, jännityksen kokeminen ja kuntoilu.

Aktiviteetit ja luontoharrastukset

- Kävijöiden tärkeimmät aktiviteetit Tammisaaren saariston kansallispuistossa käynnillä olivat:
  - maisemien ja luonnonnähtävyyksien katselu tai luonnossa oleilu (29 %)
  - purjehdus (23 %)
  - retkeily kävellen (8 %)
  - soutu, melonta tai SUP-lautailu (7 %)
  - yöpyminen maastossa tai saarella (7 %)
- Suurin osa kertoi harrastaneensa neljästä kuuteen (38 %) tai seitsemästä yhdeksään (34 %) aktiviteettia ja seitsemän prosenttia yli kymmentä aktiviteettia matkansa aikana.

Suosituimmat vierailukohteet

- Käyntien alueellinen jakautuminen kävijätutkimuksen kohteilla:
  - Jussarö 64 %, kävijälaskureiden mukaan 40 % koko puiston kävijöistä
  - Rödjan 34 %, kävijälaskureiden mukaan 33 %
  - Modermagan 19 %, kävijälaskureiden mukaan 11 %
  - Fladalandet 19 %, kävijälaskureiden mukaan 16 %.
- Suosituimmat reitit:
  - Jussarön luontopolku 41 %
  - Älgön luontopolku 18 %
  - Modermaganin luontopolku 12 %.

Liikkuminen kansallispuistossa

- 78 % vastaajista liikkui Tammisaaren saariston kansallispuistossa kävellen, keskimäärin seitsemän kilometriä.
- Purjehtien vastaajista liikkui 35 %, keskimäärin 44 kilometriä.
- Meloen, soutaen tai SUP-laudallavastaajista liikkui 17 %, keskimäärin 37 kilometriä.

Alueelle tullaan toistuvasti

- Kyselyyn vastanneista 69 % oli käynyt Tammisaaren saariston kansallispuistossa aiemmin.
- Ensikertalaisia oli 31 % kävijöistä.
- Viimeisen viiden vuoden aikana kävijät olivat vierailleet kansallispuistossa keskimäärin 11 kertaa.

Iron Beachin rautamalmipitoista hiekkaa Jussarössä. Kuva: Jari Kostet.

Suurin osa yöpyy veneessä kansallispuistossa

- Kävijöistä 74 % (n = 392) yöpyi Tammisaaren saariston kansallispuistossa ja he viipyivät keskimäärin reilut kaksi vuorokautta.
- Yleisimmin kansallispuistossa yöpyjät yöpyivät veneessä (78 %), keskimäärin reilut kaksi vuorokautta.
- Seuraavaksi eniten yövyttiin omassa majoitteessa kuten teltassa (20 %), keskimäärin neljä vuorokautta.
- Kansallispuistossa retkeilymaja Kontoretissa yöpyi noin kolme prosenttia vastaajista, yleisimmin vuorokauden.
- Päiväkävijöitä oli 26 % vastaajista, ja he vierailivat kansallispuistossa keskimäärin lähes neljä tuntia.

Lähialueella yövytään pääosin veneessä

- Tammisaaren saariston kansallispuistossa ja sen lähialueella yöpyi 92 % matkailijoista, keskimääräinen viipymä oli neljä vuorokautta.
- Kansallispuistossa ja sen lähialueella yöpyjät yöpyivät eniten veneessä (66 %), keskimäärin vajaat neljä vuorokautta.
- Toiseksi eniten yövyttiin omassa majoitteessa (18 %) kuten teltassa, keskimäärin 11 vuorokautta.
- Kolmanneksi eniten yövyttiin ystävän tai sukulaisen luona (7 %), keskimäärin reilut kaksi vuorokautta.
- Neljänneksi eniten yövyttiin omassa mökissä (4 %), keskimäärin 10,5 vuorokautta.
- Päiväkävijöiden osuus oli kahdeksan prosenttia ja viipymä keskimäärin lähes neljä tuntia.

Kävijöiden rahankäyttö

- Kyselyyn vastanneet kävijät kuluttivat Tammisaaren saariston kansallispuistossa ja sen lähialueella yhtä käyntiä kohden keskimäärin 65 euroa.
- Kotimaiset matkailijat käyttivät rahaa käynnillään keskimäärin 64 euroa.
- Paikallisten kävijöiden keskimääräinen rahankäyttö yhtä käyntiä kohden oli 78 euroa.
- Ulkomaisten vastaajien osuus oli niin pieni (n = 8), että heidän rahankäyttöään ei eritelty.

Retkeilijöitä Jussarön Iron Beachilla. Kuva: Laura Lehtonen.

Rahaa käytetään huoltamolla, kaupassa ja ravintolassa

- Tammissaaren saariston kansallispuiston kävijät käyttivät käyntikertaa kohden rahaa keskimäärin:
  - Huoltamo-ostoksiin 16,87 euroa.
  - Paikallisliikenteen kuluihin 2,81 euroa.
  - Ruoka- ja vähittäiskauppaostoksiin 15,76 euroa.
  - Kahvila- ja ravintolaostoksiin 15,35 euroa.
  - Majoittumiseen 9,99 euroa.
  - Ohjelma- ja virkistyspalveluihin 1,93 euroa.
  - Muihin menoihin (mm. kalastusluvut, välinevuokra, saunan vuokra) 2,25 euroa.
- Suurin paikallistaloudellinen tulovaikutus oli kävijöiden huoltamo-, ruoka- ja vähittäiskauppa- sekä kahvila- ja ravintolaostoksilla.

Maisemapaiikka eväiden syönnille. Kuva: Matti Piirainen.

Paikallistaloudelliset vaikutukset

- Tammisaaren saariston kansallispuiston kävijöiden vuotuisen rahankäytön vaikutukset alueelle v. 2021:
  - Kokonaistulovaikutus alueelle oli noin 3,4 miljoonaa euroa.
  - Työllisyysvaikutukset alueelle olivat 29 henkilötyövuotta.
  - Kansallispuiston ollessa matkan tärkein kohde, tulovaikutus oli noin 1,0 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutukset 9 henkilötyövuotta.
- Paikallistaloudelliset vaikutukset kuvaavat kävijöiden rahankäytöstä kohteeseen ja sen lähialueelle syntyviä välittömiä ja välillisiä vaikutuksia.
- Vuoden 2021 käyntimäärä Tammisaaren saariston kansallispuistossa oli 59 400 kävijää. Nousua oli kaksi prosenttia vuoteen 2020, jolloin kävijöitä oli 58 300.

Veneilijöitä saaristossa, Jussarö. Kuva: Kirsi Nikkola.

Käynnin hyvinvointivaikutukset

- Tammisaaren saariston kansallispuiston kävijät arvioivat tutkimuksessa, missä määrin he olivat kokeneet kyseisen käyntinsä kansallispuistossa vaikuttaneen sosiaaliseen, psyykkiseen ja fyysiseen hyvinvointiinsa.
- Asteikolla 1–5 kävijät arvioivat:
  - Psyykkisen hyvinvointinsa lisääntyneen 4,40
  - Sosiaalisen hyvinvointinsa lisääntyneen 4,30
  - Fyysisen hyvinvointinsa lisääntyneen 4,23.

Palvelujen laatu oli melko hyvä

- Palveluista tyytyväisimpiä oltiin maiseman vaihtelevuuteen, yleiseen siisteyteen ja ympäristön viihtyisyyteen, laitureihin ja rantautumispaikkoihin, yleiseen turvallisuuteen ja polkureitistöön.
- Huonoimmat arvosanat palveluista saivat välinevuokraus, jätehuollon toteutus ja ohjaus, yrittäjien tarjoamat palvelut, yleisökäymälät sekä erityistarpeiden huomioon ottaminen.

Kävijöiden odotukset täyttyivät hyvin

- Parhaiten kävijöiden odotuksia vastasivat Tammisaaren saariston kansallispuistossa (asteikko 1–5):
  - Luonnonympäristö 4,75
  - Reitit ja rakenteet 4,12
- Vähiten kävijöiden odotuksia vastasivat:
  - Majoituspalvelut 3,26
  - Ravintolapalvelut 3,28
  - Yrittäjien tuottamat palvelut 3,49
- Tammisaaren saariston kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,08.

Vastaajien kokemat häiriötekijät

- Suurin osa vastaajista ei kokenut merkittäviä häiriötekijöitä Tammisaaren saariston kansallispuistossa.
- Eniten vastaajia häiritsivät maaston roskaantuminen (6 %), liikkumisrajoitukset (5 %) ja melu (5 %).
- Vastaajien erikseen esille nostamia häiriötekijöitä avoimissa vastauksissa, olivat:
  - Rödjanin saunan puuttuminen (11 kpl)
  - WC:n kunto ja huolto (6) mm. Fladalandet, Rödjan, Jussarö
  - Palvelujen puute tai heikko taso (4)
  - Reittien vaikeakulkuisuus maastossa, pitkospuiden liukkaus ja osin heikot opasteet (4)
  - Laiton tulenteke (2), kajakkilaiturin puute tai huonot rantautumismahdollisuudet (2).

Syysyä Rödjanin kalastajamökillä. Kuva: Hans-Erik Nyman.

Ideoita alueen kehittämiseen 1/3

Vapaamuotoisessa palautteessa saatiin 107 **kehittämisehdotusta**:

- Eniten toivottiin Rödjanille uutta saunaa (47) peseytymistä varten ja rantapuotia/-kioskia (10), josta saisi paikallista kalaa ja pientä purtavaa sekä juotavaa.
- Toiseksi eniten toivottiin käymälöiden hoidon (9) ja jätehuollon parantamista (7) sekä septitankkien tyhjennyspistettä Jussaröhön (1). Biolan-kompostikäymälän hankkimista ehdotettiin, kun on paljon käyttäjiä. Käymälöihin toivottiin naulakkoa kassille ja WC-papereille (Fladalandet) sekä harjaa ja kihveliä omatoimiseen siivoukseen. Lisäksi toivottiin käsidesiä ja hanallista vesikanisteria käsien pesuun.
- Kolmanneksi eniten toivottiin telttailupaikkojen lisäämistä eri saariin (5) esimerkiksi melojille ja nykyisten telttailualueiden parantamista mm. Jussarössä, Fladalandetilla, Modermaganilla ja Rödjanilla (3) mm. puulavoin tai alustaa muuten parantamalla, koska esim. Jussarön karkealla soralla on hankala nukkua.
- Tulipaikkojen kehittämiseen tuli monenlaisia ehdotuksia (11): toivottiin metsäpalovaroituksen aikana käytettävissä olevia tulisijoja, korkeudeltaan säädeltäviä ritilöitä, tiiviitä kansia tulipaikkoihin kipinöintiä estämään, hormillisia tulisijoja, hellapaikkoja tai keittiötä ruoanlaittoon, tulisijoja telttapaikkojen yhteyteen ja katettua grillikatosta Rödjanille. Lisäksi toivottiin teräviä kirveitä ja sahoja, lyhyempiä tai parempilaatuisia polttopuita ja hakkuupölkkyyä paljaan kallion sijaan.

Ideoita alueen kehittämiseen 2/3

- Laiturien ja rantautumispaikkojen osalta saatiin myös erilaisia kehittämissuhteita (10): toivottiin laiturien laajentamista, lisää poijuja ja enemmän aisapaikkoja harvemmin välein ja lisää paikkoja isoille veneille (3), kajakkilaitureita (2) ja kiinnittymisrenkaita kallioihin mm. Modernmaganilla ja Fladalandetilla (2). Venelaitureihin toivottiin merkintää, jos syvyys on merkittävästi erilainen kuin muissa laitureissa (3). Toivottiin tietoja etukäteen sataman syvyydestä ja millainen kiinnitys on. Rödjanilla toivottiin laittamaan kuntoon veneiden opastus paikoilleen. Lisäksi toivottiin kajakkilaiturien ja rantautumispaikkojen merkintää karttoihin ja melontakarttaa alueesta. Rödjanilla toivottiin laiturilta parempaa opastusta reiteille, kalastajamökille ja telttapaikoille.
- Jussarössä ja Rödjanilla toivottiin ravintola- ja kahvilapalveluihin panostamista ja niiden kehittämistä (5). Jussarössä toivottiin laajempaa tarjontaa, ruokaa myös iltaisin (1) ja aamupalaa (1). Lisäksi toivottiin satama- ja ravintola-alueen karun ilmeen ja epäsiisteyden parantamista (2) sekä aurinkovarjoja terassille (1). Jussarössä toivottiin turvallista reittiä laiturilta satamaan rantakallioita pitkin (2), jota ihmiset käyttävät nykyisen reitin sijaan, sekä portaita isolle laiturille turvallisuuden vuoksi.
- Majoituspalvelujen kehittämistä (3), retkeilymajoja ja parempaa hinta-laatusuhdetta palveluille.
- Tiskauspaikkoja (2), vesihuoltoa (2), sähköjä laituriiin veneilijöille (1) ja muita palveluja vierasvenesatamiin.

Ideoita alueen kehittämiseen 3/3

- Yksittäisiä mainintoja kehittämissuunnitelmiin:
  - Tulipaikkojen ja käymälöiden huoltotarpeista ilmoittamista varten kaivattiin yhteystiedoiksi esim. sähköpostiosoitetta.
  - Jussaröhön ehdotettiin opastuskeskusta ja luontopolulle alueen geologian kuvaamista sekä jääkauden merkeistä, graniittikallioista ja sepelirannoista kertomista. Länsirannan kallioille toivottiin myös reittiä. Iron Beachille toivottiin pukukoppeja, käymälöitä erityisesti lapsiperheille, pop-up-laituria ja tapahtumien järjestämismahdollisuutta. Sanottiin, että soralla on vaikea kulkea rattaiden kanssa. Iron Beachia toivottiin mainostettavan. Vessojen siivoukseen toivottiin panostettavan enemmän erityisesti sesongin aikana.
  - Saariin toivottiin non-stop-kuljetuksia, joita ei joutuisi varaamaan pitkälti etukäteen.
  - Modernisoinnissa sisälahden pienet linjataulut kallioissa kaipaisivat maalausta.
  - Toivottiin tiedottamista tulenteosta ja siihen liittyvistä säännöistä.
  - Interaktiiviset infopisteet.
  - Kioskimyynti esim. kalaa, leipää veneestä saarilla kuten Fladalandet.
  - Sauna Fladalandetille, peseytymismahdollisuudet Rödjanille ja Jussarölle.
  - Lisää alueita kansallispuistoon alueen ympäristöstä.

Ruusut

Vapaamuotoisessa palautteessa **kehuja** saatiin 29 kappaletta:

- Vastaajat kehuivat eniten hienoa tai kaunista aluetta, maisemia ja luontoa (11), Metsähallitusta (5) kokemusten mahdollistajana, saariston huolenpidosta, luonnon monimuotoisuuden turvaajana ja luonnon puolestapuhujana, Byxholmenin septitankkia (2) ja lampaita.
- Jussarötä ja Rödjania:
  - Jussarössä kehattiin hyviä luontopolun merkintöjä (3) ja historiatauluja, kahvilaa miellyttäväksi ja lounasta/keittoa hyväksi (3), Jussarötä hienona luontokohteena (1), hienoa Iron Beach -rantaa (1), hienoa ja jännittävää tehdasta ja kaivosaluetta (1) sekä hyvää laituria ja toimivia aisapaikkoja (1).
  - Rödjanilla kehattiin savukalaa (1) sekä valvojaa mukavaksi ja ystävälliseksi (1).
- Modermaganilla kehattiin pöytää ja penkkejä sekä kaunista aluetta (1) ja huomaavaisuusaluekylttejä.

Risut 1/2

Vapaamuotoisessa palautteessa **valituksia** saatiin 21 kappaletta:

- Eniten valitettiin reiteistä ja reittimerkinnöistä (7): Rödjanin vaikea ja kallioinen reitti (3), jossa ei ole varoituksia (1) ja heikot reittimerkinnät ja esteettömyysmerkintöjen puute (2). Jussarön reittimerkinnät näkyvissä vain tietystä suunnasta tultaessa (2), reittimerkintöjä pidettiin heikkoina (1) ja reitti laiturilta saareen tultaessa on epäselvä (1).
- Toiseksi eniten valitettiin Jussarön retkeilymajan ylihinnasta ala-arvoiseen laatuun nähden (5).
- Rödjanilla oli useita valituksen aiheita (7):
  - telttapaikojen ala-arvoinen kunto ja eri merkinnät verkossa sekä painetussa kartassa, telttapaikoista toinen oli roskainen, täynnä nuotionpohjia ja tuhkainen, toinen umpeenkasvanut
  - valvoja ei ylläpidä järjestystä eikä ohjaa veneitä paikoilleen, vaan veneitä on poikittain laiturissa, ihmiset uivat alasti, koirat ovat irti ja niiden jätöksiä on maastossa
  - WC täynnä ja haiseva. WC:n istuin ja portaat, joissa yksi oli liukastunut, kun sisäportaiden syvyys ei ole riittävä.
  - Ei opasta kalastajamökissä, siivous huonoa, romua ympäristössä
  - Laiturien ja poijujen kunto ja huolto
  - Roskakorit kaipaavat uusimista Rödjanilla.

Risut 2/2

- Muita valituksen aiheita olivat:
  - MH:n nettisivujen karttojen aukeamattomuus (1) ja ettei paperikarttoja saatu (2).
  - Grytskärin mökki ei ole varattavissa (2) ja aina sama ihminen vaikuttaa olevan siellä (1), kysyttiin onko se yksityisomistuksessa (1).
  - WC:t täynnä ja haisevat (3) Jussarö, Rödjan ja Fladalandet, eikä ole kuiviketta Fladalandet.
  - Jussarön rumat rakennukset (2), poijut liian pieniä ja aiset liian lyhyitä (1), kallis sauna, ravintola ja retkeilymaja (1), maaston roskaantuneisuus ja jääkaapin romut (1).
  - Fladalandet melontakartassa merkittynä yöpymispuitteet, mutta eivät kunnossa: polttopuita oli vähän ja ne olivat huonoja. Tulisija oli ränsistynyt.

Vertailua aiempaan tutkimukseen

- Verrattuna edelliseen vuoden 2012 Tammisaaren saariston kansallispuiston kävijätutkimukseen (Weckman 2013) tässä tutkimuksessa:
  - Kävijöiden rahankäytön kokonaistulovaikutus kasvoi noin 2,5 miljoonasta noin 3,4 miljoonaan euroon.
  - Kävijöiden rahankäytön kokonaistyöllisyysvaikutus laski 31:stä 29:ään henkilötyövuoteen.
  - Kotimaisten kävijöiden keskimääräinen rahankäyttö käyntikertaa kohti nousi 54 eurosta 64 euroon.
- Käyntimäärä on noussut noin 59 400:aan kävijään vuonna 2021 vuoden 2012 noin 41 500:sta kävijästä.

Veden muovaama saaristo. Kuva: Jari Kostet

Tärkeimmät muutokset aiempaan verrattuna

- **Kävijäprofiili on hieman vanhentunut.** 34–44-vuotiaiden ja yli 65-vuotiaiden osuudet ovat kasvaneet eniten.
- **Käyntikohteista suosituimpia ovat** säännöllisellä reittiliikenteellä **saavutettava Jussarö sekä hyvän palveluvarustuksen omaavat veneilykohteet Jussarö ja Rödjan.**
- **Oma majoite on kasvattanut suosiotaan majoitusmuotona.** Syitä lienevät koronapandemia, melonnan suosio, alueen vähäinen majoituskapasiteetti ja sen hinta-laatusuhde. Yöpyjien viipymä on lyhentynyt noin vuorokauden.
- **Tammisaaren saariston tunnettuus on kasvanut.** Pääkaupunkiseudulta tullaan useammin kuin ennen ja kotimaan matkailijoiden osuus on kasvanut paikallisiin kävijöihin nähden. Ensikertalaisia on enemmän kuin aiemmin. Keskusteluissa kansallispuistobongaus tuli esiin kansallispuistoihin uusija kävijöitä tuovana harrastuksena.
- **Koronapandemia on vaikuttanut ihmisten käyttäytymiseen ja lisännyt kiinnostusta luontokohteisiin ja lähimatkailuun:** ei suuria ryhmiä, kotimaisia matkailijoita enemmän, ulkomaisia matkailijoita vähän koronan aiheuttamien matkustusrajoitusten vuoksi, ruuhkaisista puistoista on alettu käymään ehkä vähemmän ruuhkaisilla alueilla ja puistoissa. Lisäksi hellekesä houkutteli ihmisiä veden äärelle.

Tammisaaren saariston kansallispuiston tulevaisuuden haasteet 1/2

- Maaston roskaantuminen, rakennusten ja rakenteiden rapistuminen, kävijöiden käyttäytyminen ja häiriöt → lisäinvestointien tarve mm. tauko- ja telttapaikat, jätehuolto, viitoitukset, maisemanhoito vs. korjausvelka aiemmilta vuosilta.
- Yritystoiminnan kehittäminen palvelemaan kävijöitä paremmin kansallispuistossa → majoituskapasiteetin kunto ja hintalaatusuhde, monipuolisempi ravintola- ja muu palvelutarjonta, sesongin pituus ja aukioloajat.
- Telttapaikkojen kehittäminen ja luvallisten telttapaikkojen lisääminen saariin (melojat).
- Tietoisuuden lisääminen olemassa olevista palveluista yhteistyön ja viestinnän avulla.

Tammisaaren saariston kansallispuiston tulevaisuuden haasteet 2/2

- Kävijöiden käyttäytyminen vs. luonnonsuojelu: irtokoirat, roskaton retkeily, laiton tulenteko, septitankkien tyhjennys, retkietiketti-tuntemus.
- Päiväkävijöiden osuutta voinee kasvattaa viikonlopun reittiliikenneyhteyksiä kehittämällä.
- Mahdollisuudet esteettömien palvelujen tarjoamiseen saarikohteissa niin maalla kuin merellä mm. taksiveneet, laiturit, reitit ja palvelut.

Rapistuneita kaivostoiminnan rakennelmia Jussarössä. Kuva: Kirsi Nikkola.

METSÄHALLITUS

www.metsa.fi

@metsahallitus_forststyrelsen

@metsahallitus